

Fellisárið 2018

Tað var ein stórir missur í árinum 2018, tá ið fleiri serstøk mentafólk fóru um hvarvið. Her eru nøkur stutt, seinkað hugarensli í hesum sambandi:

Fyrstur fór Alex Bærantsen, bara 55 ára gamal. Hann var kendur fyri sína sermerktu og vøkru sangrødd. Lítillátin og vinsælur. Hoyrði hann fyrstu ferð syngja í Bíbliuklassanum hjá Petur W. Háberg fyri mongum árum síðan.

Hann sang so eyðkent og var millum okkara fyrstu gospel- og country-sangarar. Honum dámdi eyðvitað hetta, at orðini ikki bara vóru orð; men at orðini bóru - saman við røddini - ein stillan, einfaldan boðskap. Ofta um longsul ella sár, djúptøkin hugafar á ein lágmæltan, grípandi hátt - og sum skjótt gjørdust fólkaogn kring landið. Hjá honum var einki pátikið.

Somu kenslur drógu hann heim aftur á klettarnar eftir drúgvu tíð á flatlondum. Men nýliga heimafturkomin - so hendi tað ófatiliga og skilmarkandi - sum eingin skilur til fulnar - og sum enn snørir um hjartað og harmar.

Kjartan Kristiansen fór 3. september, 77 ár, føddur flaggdagin 1941. Hann hitti eg fyrstu ferð á veg til Kjøpin-havnar við Tjaldrinum fyrst í 1960'unum. Tað var á sinni, tá ið m. a. Kjartan, Zakarias Wang, Árni Olafsson o. o. vóru teir ungu "himmalstormandi" studentarnir - so kónir "i ándernes rige" - meðan vit aðrir, sum leitaðu inn á eina meiri bundna og tronga tekniska útbúgvingarleið - vit tagdu og hugdu við hundaeygum upp til hesar orðkringu garparnar, sum, jú, "áttu" framtíðina. Og væl hevur gingist teimum. Teir settu síni sermerktu spor.

Kom seinni at kenna Kjartan mong ár í býráðshøpi. Eitt ótrúligt arbeiðsgrev. Saman við Gunnari Hoydal, báðir nýkomnir av skúlagátt, legði hann til brots - við kónari kós frá Anders Nyvig, verkfr. í býarætlan, at gera bæði byggisamtykt og býarskipan í tørvi - fyrst fyri Tinganes og síðani Havnina alla. Hetta var eitt ikki eiti á uppdrag, sum

Alex Bærantsen saman við dóttirini Kristinu

Jeffrey Henriksen

Gunnar hevur lýst nakað um í skaldsliga brotum.

Kjartan hevði skilt tað einfalda/djúpa: At vitan er meg og kjølfesti - ikki minst í fyrisingarhøpi. Hann setti seg nágreiniliga inn í øll viðurskifti í kommununi um byggimál, ognir, festisskipanir v. m. Og so hevði hann vanliga við sær á hvønn fund ein heilan stakk at øllum møguligum málum, sum kanska høvdu við umrødda málið at gera -.

Og tá ið ein spurdi hann, um tørvur var á hesum stakki til fundin (!), so smiltist hann við sínum eyðkenda og skemtiliga

skálkabrosi - og uttan at mæla eitt orð.

Kjartan átti serstakar sinnisligar eginleikar, sum tá ið onkur var ólátaður ella persónligur móti honum. Ja, so smiltist hann líka vinarliga og virkaði púra óávirkaður - eisini eftir at eygnabrá hansara var givið at smilast...

Kjartan var tjóðskaparsinnaður, glaður fyri lívið og føroysku náttúruna. Ein ágrýtin og fyríkomandi almennur tænaumaður. Soleiðis kendi eg hann.

Jeffrey Henriksen fór 27. november, 88 ára gamal,

hevur skrivað nakað úr Gásadals søgu og fór í 1956 undir nýbrotið: "Brævskúli í føroyskum", sum mong málsliga fingur gott í beinini av. Hann hevur umframt hetta skrivað fleiri lærubøkur í føroyskum.

Jeffrey var dámligur at veksla orð við. Eg haldi, at hann var ikki "fjórtrandi" sum málmaður. Nei, so heldur "floygdur" at kalla.

Hann minti meg um Sámál Petersen, lærara, landsstýrismann og granskara, sum segði við okkum næmingar: "Eg hoyri, tit brúka orðið, begynna, og tað er í lagi; men orðið, byrja, er eisini gott,

Kjartan Kristiansen

og var Kjartan glaður fyri føroyska náttúru, so var Jeffrey ikki minni góður við føroyska málið.

Jens Pauli Heinesen, høvundur, tekur soleiðis til eina-staðni: "Jeffrey var á sín hátt uppreistnarmaður, men væl at merkja ein av teim positivu og konstruktivu."

Jeffrey bleiv lærari í 1950, júst 20 ára gamal, og undirvísti fyrstu 5 árinum sum lærari í Bø og Gásadali. Har kom hann ikki á kaldar steinar. Pápin, Gásadals-Jóan-Jakku, giftist við Josefinu í Sørvági. Børn teirra itu: Jóhannus, Judith, Jákup, Jóhan, Jósup ("Joffi") giftist til Klaksvíkar við Johild Arge, dóttir Argja-Magnus) og Jeffrey, ið var yngstur. Hesi børnini dugdu sera væl í skúlanum hjá DD, søgdu eldru systkin míni.

Seinni var Jeffrey lærari og skúlastjóri í Havn. Hann

hóast Rasmus Effersøe, landbúnaðarráðgevi og blaðstjóri, lænti hetta orðið "börja" úr Svøríki, har ið hann var eitt skifti.

Og málberingin, at brúka, er góð við; men orðingin, at nýta, er hinvegin eisini góð. Men minnst tit tó til: At benda orðið "nýta" rætt. Tí orðaforini "at njóta og at nýta", tað hevur eina heilt aðra merking.

Henda málsliga leið/áskoðan er nakað átøk henni, sum Málteigurin í SVF ber brá av, og sum Elin Henriksen og Solby Christiansdóttir koma væl frá.

Har er tónin vanliga ikki hesin: "Hatta mást tú ongan-tíð sigal!". Oftani heldur hetta: "Jú, tað kanst tú siga; men eitt annað orðafar er líka so gott ella kanska betri -."

Og tað er gott.

Arnstein Niclasen

Lesið Sosialin -so eru tit við!